

THUIS SCHOOL DAGEN

ALLES OP EEN RIJTJE

Deze bizarre tijden dwingen scholen om in no-time thuisonderwijs aan te bieden. Niet evident, zeker niet omdat leerlingen en leerkrachten gewend zijn om te werken met een vast rooster. Vooraleer je zomaar overgaat tot het geven van taken is het belangrijk om even stil te staan bij het begrip zelfsturing.

De mate van zelfsturing waarover een leerling beschikt, bepaalt zeer sterk welke leeractiviteiten hij of zij succesvol kan doorlopen. Zelfsturing zorgt er immers voor dat leerlingen uit zichzelf aan een taak beginnen, doorzetten en kwaliteitsvol werk willen leveren. De meeste kinderen hebben externe sturing nodig: controle op hun werk en werkhouding door een leerkracht of, zoals nu het geval is, door een ouder. Stuurloze kinderen reageren zelfs niet op deze externe controle: zij proberen er - altijd en overal - de kantjes vanaf te lopen.

In tijden van thuisschooldagen is het dus belangrijk dat je als leerkracht goed nadenkt over de mate waarin jouw leerlingen al dan niet zelfsturend zijn. Ga er niet zomaar vanuit dat leerlingen die taak die je opgeeft met plezier tot een goed einde brengen! Denk na over de ondersteuning die je hen kan en wil aanbieden om ervoor te zorgen dat ze effectief leerwinst boeken.

Het schema op de volgende pagina biedt een handig overzicht van wat haalbaar is voor 3 types leerlingen: de zelfgestuurde leerling, extern gestuurde leerling en de stuurloze leerling. We bespreken daarna het leertraject voor elk type leerling.

THUIS SCHOOL DAGEN

ALLES OP EEN RIJTJE

Leeractiviteit	Stuurloze leerling	Extern gestuurde leerling	Zelfgestuurde leerling
Coaching op vlak van welbevinden (via videoconferencing)	v	v	v
Coaching met het doel om overzicht te bieden aan leerlingen (via videoconferencing)	v	v	
Instructies via videoconferencing	v		
Flipping the classroom		v	v
Q&A's		v	v
<u>SpreekLAB</u> (leerlingen praten in kleine groep in een vreemde taal) via videoconferencing	v	v	v
Verbetersleutels aanbieden		v	v
Foutenanalyse (m.b.v. aangeboden document)		v	v
Foutenanalyse via videoconferencing	v		
Begeleide oefensessies via videoconferencing met leerkracht	v	v	
Coöperatief leren via videoconferencing met andere leerlingen			v
Online toetsen	v	v	v
Sessies leren plannen en overzicht van het werk creëren (door zorgcoaches)	v	v	
Sessies leren leren (concreet, a.d.h.v. aangeboden leermateriaal, door zorgcoaches, via videoconferencing)	v	v	v (op vraag van Iln)
Leerstof schematiseren		v	v

THUIS SCHOOL DAGEN

ALLES OP EEN RIJTJE

ZELFGESTUURDE LEERLINGEN

KENMERKEN:

- kunnen hun werk goed plannen en organiseren;
- streven vanzelf naar kwaliteit in hun werk;
- kunnen een duidelijke structuur aanbrengen in hun dag, met een goede balans tussen werk en ontspanning;
- kunnen hun eigen leernoden identificeren en gerichte hulpvragen stellen;
- ...

LEERACTIVITEITEN:

Zelfgestuurde leerlingen kunnen het perfect aan om een instructiefilmpje te volgen en daarna tijdens een Q&A gerichte hulpvragen te stellen. Zij kunnen vaak ook andere leerlingen ondersteunen bij het leren.

Ook zij hebben nood aan contact met hun leerkrachten. Vergeet hen dus zeker niet uit te nodigen voor een wekelijks gesprek! Net omdat ze hun eigen leernoden goed kunnen identificeren, is het belangrijk om hen nu te ondersteunen bij het verwerven of verbeteren van hun leerstrategieën.

Leer hen dus werken met een foutenanalyse en laat hen zo ontdekken waarom ze een bepaalde fout maakten. Nodig hen uit voor virtuele 'Leren leren'-sessies. Deze leerlingen hebben vaak nood aan een context waarbinnen ze sociaal kunnen leren.

Volgende uitdagingen zijn hen dus vaak op het lijf geschreven:

Vraag hen om virtuele Q&A's te leiden met andere leerlingen

(je kan hen altijd vragen om jou ook toegang te geven!)

Vraag hen om digitale oefensessie te geven aan andere leerlingen (idem).

THUIS SCHOOL DAGEN

ALLES OP EEN RIJTJE

EXTERN GESTUURDE LEERLINGEN

KENMERKEN:

- hebben een stok achter de deur nodig om te starten met opdrachten of om door te zetten;
- vinden kwaliteit van hun werk vaak belangrijk, maar kunnen zichzelf er niet toe aanzetten om door te zetten tot die kwaliteit bereikt is. Zij denken vaak verkeerdelijk dat goede kwaliteit een talent is, en zien niet in dat de kwaliteit van werk onlosmakelijk verbonden is met de tijd die eraan gespendeerd werd;
- hebben hulp nodig om overzicht over hun werk te creëren en om hun werk te organiseren
- vinden het moeilijk om gerichte hulpvragen te stellen;
- zijn vaak makkelijk afgeleid en vinden het moeilijk om te focussen;
- ...

LEERACTIVITEITEN:

Als je extern gestuurde leerlingen eerst een overzicht van de taken en opdrachten meegeeft, zijn ze in staat om een instructiefilmpje te volgen en daarna tijdens een Q&A gerichte hulpvragen te stellen.

Loods hen dus eerst door een instructie waarin je kapstokken aanreikt, creëer overzichten voor hen via een inhoudstabel, een mindmap of schema. Zorg ervoor dat ze goed begrijpen wat er van hen verwacht wordt.

Peil tijdens een virtueel gesprek naar wat goed gaat en waar ze het moeilijk mee hebben. Motiveer hen door te benoemen wat goed gaat en welke stappen ze nog kunnen zetten om zichzelf te verbeteren. Deel hun werk als best practice om hen succes te laten ervaren.

THUIS SCHOOL DAGEN

ALLES OP EEN RIJTJE

STUURLOZE LEERLINGEN

KENMERKEN:

Zelfs met een stok achter de deur, komen zij niet tot werken;
zijn niet in staat om te focussen op de leerstof;
kunnen hun werk niet plannen en organiseren;
slagen er niet in een duidelijke structuur aanbrengen in hun dag, met een goede balans tussen werk en ontspanning;
kunnen hun eigen leernoden niet identificeren en geen gerichte hulpvragen stellen;
...

LEERACTIVITEITEN:

Stuurloze leerlingen moet je bij het handje nemen. Niet evident in deze tijden! Toch is het belangrijk om goed na te denken hoe je net die leerlingen kan bereiken en een succeservaring te laten opdoen.

Beperk de hoeveelheid werk voor deze leerlingen tot het trainen van basiskennis tot op het niveau van automatisatie. Probeer werk met mondjesmaat door te geven.

Neem hen zoveel als mogelijk mee in instructies (in kleine groep!), begeleide oefensessies, coachingsgesprekken rond Leren leren.

THUIS SCHOOL DAGEN

ALLES OP EEN RIJTJE

TIPS:

- Werk klasdoorbrekend: maak voor virtuele instructies groepen aan van leerlingen die min of meer dezelfde mate van zelfsturing hebben.
- Niet vertrouwd met het begrip zelfsturing? Probeer en stuur bij als je merkt dat je leerling kwijt raakt.
- Bied structuur aan: maak duidelijke afspraken over de 'schooluren' die thuis gelden. Zie jezelf graag: maak ook voor jezelf een rooster op met momenten waarop je werkt en momenten die voorbehouden zijn voor je gezin én jezelf.
- Het is niet enkel wiskunde of Frans wat de klok slaat! Bedenk maatschappelijk relevante opdrachten voor leerlingen: boodschappen doen voor anderen, briefjes, gedichtjes of een filmpje voor ouders in het rusthuis, shout-outs voor alle mensen die in deze moeilijke tijden voor ons zorgen.
- Vergeet niet dat het belangrijk is dat leerlingen blijven bewegen! Liever iets minder taken en opdrachten en iets meer beweging in deze tijden. Laat leerlingen zelf nadenken hoe ze kunnen 'bewijzen' dat ze inderdaad bewogen tijdens de dag.
- Coördineer de opgegeven taken en opdrachten aan leerlingen: spreek met je collega's af wie zorgt voor welke taken. Dat kan optimaal via een Google Sheet of via Microsoft Teams.
- Er is geen one size fits all-techniek! Leren is heel individueel! Neem de tijd om na te denken over wat je leerlingen nodig zouden hebben om tot leren te komen.

HOW TO:

- VIDEOCONFERENCING: zie stappenplan MEETING AANMAKEN/MEETING STARTEN.
- FLIPPING THE CLASSROOM: zie stappenplan SCREENCAST-O-MATIC.
- SAMENWERKEN IN GEDEELDE DOCUMENTEN: maak gebruik van Google Sheets & Docs
- ONLINE EVALUATIE: zie stappenplan FORMS
- MICROSOFT WHITEBOARD: installeer dit op een touchscreen of tablet, zo kan je je scherm delen tijdens een videoconferentie en schrijven tijdens de presentatie. Handig voor Q&A's en oefensessies!